TREATIES, AGREEMENTS AND SANADS. SELECTED BY RAO BAHADUR GANESH CHIMNAJI VAD

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649202706

Treaties, agreements and sanads. Selected by Rao Bahadur Ganesh Chimnaji Vad by Ganesh Chimnaji Vad & Purshotam Vishram Mawjee & Dattatraya Balwant Parasnis

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

GANESH CHIMNAJI VAD & PURSHOTAM
VISHRAM MAWJEE & DATTATRAYA BALWANT PARASNIS

TREATIES, AGREEMENTS AND SANADS. SELECTED BY RAO BAHADUR GANESH CHIMNAJI VAD

Trieste

SELECTIONS FROM THE GOVERNMENT RECORDS
IN THE ALIENATION OFFICE POONA.

TREATIES, AGREEMENTS AND SANADS.

SELECTED BY

The Late Rao Bahadur GANESH CHIMNAJI VAD, B. A.

Alienation Assistant to the Commissioner C. D., Poona.

EDITED BY

PURSHOTAM VISHRAM MAWJEE, J. P., M. R. A. S.

AND

Rao Bahadur D. B. PARASNIS, M. R. A. S.

PUBLISHED WITH THE PERMISSION OF THE GOVERNMENT OF BOMBAY

BY

PURSHOTAM VISHRAM MAWJEE, J. P., M. R. A. S. BOMBAY.

PRINTED BY R. Y. SHEDGE, AT THE "NIRNAYA-SAGAR" PRESS,
No. 23 KOLBHAT LANE, BOMBAY.

1914.

Poona Oriental Book House

DS
432
P12 V34

1973

INDEX.

1 Raja Shahu and the Emperor of Delhi (1 to 5) ... 1 to 9
2 Peshwa Bajirao 1 and Raja Hardesai Judev (1) ... 9- 10
3 Peshwa and Nizam (1 to 13) 10- 30
4 Peshwa and the Portuguese (1 to 5) 30- 43
5 Satara Raja and Kolhapur Raja (1 to 2) 43- 44
6 Peshwa and Kolhapur Raja (1 to 17) 45- 83
7 Peshwa and Haidar (1 to 2) 83- 86
8 Peshwa and Nawab of Sawnur (1 to 2) 86- 93
9 Peshwa and Nawab of Kadapa (1 to 3..) 94-107
10 Peshwa and Nawab of Janjira (1 to 6) 107-122
11 Peshwa and Rohillas (1)... 122-124
12 Peshwa and Prithwi Sing of Jeypore (1) 124-126
13 Peshwa and Nawab of Karnool (1) 126-127
14 Peshwa and Raghoba Dada (1 to 4) 127-135
15 Peshwa and Bhonsles of Nagpur (1 to 7) 135-152
16 Peshwa and Scindia (1 to 7) 152-159
17 Peshwa and Holkar (1 to 3) 159-164
18 Peshwa and Gaikwad (1 to 11) 164-197
19 Peshwa and Angria (1 to 3) 197-205
20 Peshwa and Sardesai of Sawantwadi (1 to 3)... ... 205-210
21 Peshwa and Nimbalkar (1) 210-213
22 Peshwa and Pratinidhi of Vishalgad (1 to 2)... ... 213-217
23 French and English (1) 217-220
24 Peshwa and Sawai Santaji Bhonsle (1) 220-221
25 Raghoji Bhonsle and Murshud Kulikhan (1 to 2) ... 221-222
26 Bhonsles of Nagpur and Nizam (1 to 2) 222-225

अनुक्रमणिका.

		पृष्ठें.
१	दिल्लीचे बादशाहा व शाहू महाराज (१ ते ५)	१ ते ९
२	राजा हिरदेसाई व बाजीराव बल्लाळ पेशवे (१)	९– १०
३	पेशवे आणि निजाम (१–१३)	१०– ३०
४	पेशवे आणि फिरंगी (१–५)	३०– ४३
५	सातारचे राजे व कोल्हापुरचे राजे (१–२)	४३– ४४
६	कोल्हापुरचे राजे व पेशवे (१–१७)	४५– ८३
७	पेशवे आणि हैदर (१–२)	८३– ८६
८	पेशवे आणि सावनूरकर नवाब (१–२)	८६– ९३
९	पेशवे आणि नवाब कडपेकर (१–३)	९४–१०७
१०	जंजिऱ्याचे खान आणि पेशवे (१–६)	१०७–१२२
११	रोहिले आणि पेशवे (१)	१२२–१२४
१२	राजा पृथ्वीसिंग आणि पेशवे (१)	१२४–१२६
१३	कर्नूलकर आणि पेशवे (१)	१२६–१२७
१४	राघोबादादा आणि पेशवे (१–४)	१२७–१३५
१५	पंत प्रधान व जानोजी भोंसले वगैरे (१–७)	१३५–१५२
१६	पेशवे व महादजी शिंदे वगैरे (१–७)	१५२–१५९
१७	पेशवे व मल्हारराव होळकर वगैरे (१–३)	१५९–१६४
१८	पेशवे व गाइकवाड (१–११)	१६४–१९७
१९	सरखेल व छत्रपति शाहू महाराज वगैरे (१–३)	१९७–२०५
२०	कुडाळकर सरदेसाई व पेशवे (१–३)	२०५–२१०
२१	मुधोजी नाईक निंबाळकर व पेशवे (१)	२१०–२१३
२२	पेशवे सरकार व प्रतिनिधी बिशाळगड (१–२)	२१३–२१७
२३	फ्रेंच सरकार व इंग्रज सरकार (१)	२१७–२२०
२४	पेशवे सरकार व सवाई संताजी भोंसले (१)	२२०–२२१
२५	रघोजी भोंसले व मुरशत कुलीखान (१–२)	२२१–२२२
२६	भोंसले नागपूरकर व निजाम (१–२)	२२२–२२५

तह व करारमदार.

दिल्लीचे बादशाहा व शाहू महाराज.

सनद १.

अवरंगाबाद सुभ्याचे चवथाईची सनद. निजामनमुलुक सुभेदार व फिदवी खान दिवाण पातशाही याचे मोहेरेनसीं पारसी. त्याची नकल हिंदवी.

गुमास्ते जागीरदार व करोडे व जमीदार सुभे अवरंगाबाद यांस लिहिलें जातें कीं, सांप्रत सुभे मजकूर येथील चवथ शिवाय सायेर व सदपंज बलदे व परगणांत हजरत रफीउद्दरजात यांच्या फर्मानाप्रमाणें व निजामनमुलुक सुभेदार यांच्या तजविजेनें बसालत मर्तबत राजे शाहू यांजकडे करार जाली. त्याचा तपसील परवान्याचे पाठीवर लिहिला आहे. त्या बमोजीब चवथाईचा हिस्सा राजे मशारनिल्हे यांजकडील कमाविसदारांस पोहचावीत जाणें. छ २६ रबिलावल सन दोन जुलस.

सा सुभे दक्षणची चवथाई निजामनमुलुक सुभेदार यांच्या तजविजीनें व हजरत रफीउद्दरजात यांचे फर्मानाप्रमाणें शिवाय सायेर व सदपंज बलदे व परगणांत बसालत मर्तबत राजे शाहू यांजकडे मुकरर जाली. सुभे साहांपैकीं पांचा सुभ्यांच्या सनदा अलाहिदा दिल्या आहेत. छ २५ रबिलावल सन दोन फई दसखत जाली त्याचा तपसील:—

"वकील राजे शाहू अर्ज करितो कीं, सा सुभे दक्षणची चवथाई, पंधरा हजार फौज सुभ्यासमागमें चाकरीस ठेवावी लागते, त्याचे सरंजामास हजरत रफीउद्दरजात यांच्या कारकीर्दीच्या फर्मानाप्रमाणें आमच्या यजमानाकडे मुकरर आहे. त्यास हल्लीं सनद नवी इनायत करावी." दसखत जालें कीं सनद देणें.

कैफियत:—

"राजे शाहू यांच्या वकिलाजवळ हजरत रफीउद्दरजात यांचे कारकीर्दीचे फर्मानाची नकल आहे. त्यांत मजकूर कीं, पंधरा हजार फौज सुभेदारासांगातें चाकरीस ठेवावी. त्याचे सरंजामास सा सुभे दक्षणची चवथाई राजे शाहू यांस इनायत जाली. पेशजीं हुसेनअलीखां यांच्या कारकीर्दीत चवथाईचे परवाने दक्षणच्या दिवाणीच्या दप्तरांतून घेतले नव्हते. परवाने कांहीं अवरंगाबाद सुभ्याचे महालचे सुभ्याच्या दिवाणी दप्तरांतून घेतले होते."

महिपत आनंदराव वकील राजे शाहू यांणीं ताहोद लिहून दिल्हा, त्याचा तपसील:–

"सा सुभे दक्षणच्या सरदेशमुखीची खिदमत हजरत रफीउद्दरजात यांच्या कारकीर्दीच्या फर्मानाबमोजीब व दिवाणी दसरच्या सनदाप्रमाणें आमचे यजमानाकडे करार जाली. सबब ताहोद लिहून दिल्हा ऐसा कीं, यजमान खिदमतीच्या लाजिम्याविशीं कायावाचामनें सादर राहून, रयतीस आबादी विशेष होय व सरकारची दौलतख्वाई व मुफसदाचें पारपत्य घडे तें करितील; व पंधरा हजार फौज सुभेदाराच्या समागमें चाकरीस ठेऊन, रयतीस आपल्याकडोन राजी राखितील, व उजाड गांवाची लावणी तीन सालांत करोन ऐसा बंदोबस्त करितील, जे दुष्टाचा उपद्रव होणार नाहीं. कदाचित् कोणाचे घरीं चोरी जाली, किंवा कोणाचा माल चोरीस गेला, तरी चोरास शिक्षा व ज्याचा माल त्यास देतील. कदाचित् चोरास शिक्षा करोन चोरीचें ठिकाण न लागे, तरी चोरीचे मालाची निशा आपण करितील. शिवाय चवथ व सरदेशमुखी अधिक लोभ धरणार नाहींत, अगर जाहिर जाल्यास जे रुपये ज्यादा तलबी करोन घेतील, ते सरकार–आलींत दाखल करितील. हा ताहोद लिहिला असे. छ २४ रबिलावल सन दोन जलुसी."

सुभा एक सरकारा दहा १०.

सरकार दौलताबाद १	सरकार पैठण १
सरकार अहमदनगर १	सरकार बीड १
सरकार धारूर १	सरकार सोलापूर १
सरकार परांडे १	सरकार जुन्नर १
सरकार संगमनेर १	सरकार जालनापूर १.

सनद २.

सा सुभे दक्षणच्या सरदेशमुखीची सनद नवाब अमिरुलउमरा फेरोजंग बक्षी व दियानतखान दिवाण पातशाही यांचे मोहोरेनसीं, त्याची हिंदवी नकल.

सांप्रत सा सुभे दक्षणच्या सरदेशमुखीची खिदमत बसालत मर्तबत शाहूराजे यांणीं सरकारची पेशकप एक करोड सतरा लक्ष एकुणीस हजार तीनशें नव्वद रुपये बारा आणे पैकीं खिलत जाली. यावर चवथाई नगद व तीन हिस्से किस्तबंदी ऐसी कबूल केली. सबब अमिरुलउमरा फेरोजंग बक्षी यांचे मोहोरेनसीं शाहूराजे यांजकडे मुकरर जाली. त्यास राजे यांणीं खिदमतीच्या लाजिम्याविशीं सर्व काल सादर राहून, रयतेची आबादी ज्यादा होय व सरकारची दौलतख्वाई व मुफसदाचें पारपत्य घडे तें करावें. कदाचित् कोणाचे येथें चोरी जाली, तरी चोरास शिक्षा व ज्याचा माल त्यास द्यावा. अगर रुपये नगद द्यावे. व हमेश चांगल्या जमीयतीनसीं सरकारचाकरींत हजीर असावें. व पेशकपीचा ऐवज जाबत्याप्रमाणें किस्तबंदीनें खजान्यांत दाखल करीत जावा. दरशेंकडा दहा रुपये रुसूम

घेत जावा. याखेरीज अधिक लोभ करूं नये. देशमुख, देशपांडे व मोकदम व रयत व मुजारी सा सुभे दक्षण यांणीं रुजू राहून सरदेशमुखीचा रुसूम राजे यांजकडे देत जावा. छ १९ रबिलावल सन सात जलुसी.

सनद ३.

सा सुभे दक्षणच्या सरदेशमुखीची खिदमत शाहूराजे यांणीं सरकारची पेशकष एक करोड सतरा लक्ष एकुणीस हजार तीनशें नव्वद रुपये बारा आणे, पैकीं खिलत व फर्मान इनायत जालीयावर नगद चवथाई व बाकी तीन हिस्से किस्तबंदीनें द्यावे, असी कबूल केली. सबब अमिरुलउमरा फेरोजंग बक्षी यांचे मोहरेनसी राजे याकडे मुकरर जाली.

छ १६ रबिलावल दफ्तरांत ताहोद जाला त्याचा तपसील:—

"शाहूराजे यांचा वकील विनंती करितो कीं, दक्षणचा मुलुक मुफसदाच्या उपद्रवाकरितां बहुत दिवसांपासून वैराण व खराब जाला, अगर सा सुभे दक्षणच्या सरदेशमुखीची खिदमत दरशेंकडा रुसूम दहा रुपये याप्रमाणें माझ्या यजमानाकडे मुकरर व्हावी. पातपाहाच्या प्रतापेंकरोन दुष्टाचें पारपत्य व मुलकाची आबादी अमलांत येईल, व मुफसद सरहद्दीत राहून रयतीस उपसर्ग देतात, त्यास काढोन देतील व ऐसा बंदोबस्त करितील कीं मुशाफर पांथस्थ सुखेंकरोन जात येत जातील. कोठें चोरी जाली तरी चोरास शिक्षा व ज्याचा माल त्यास पावता करितील; किंवा मालाचे रुपये नगद देतील. व सुभेदारासमागमें जमीयतसुद्धां राहून पातशाही सेवा एकनिष्ठपणें करीत जातील. त्यास मुलूक अतिशय वैराण व कमहासील; शंभरास एक वसूल नाहीं; सबब जाबत्याप्रमाणें पेशकष कबूल नसे. एक करोड सतरा लक्ष एकोणीस हजार तीनशें नव्वद रुपये बारा आणे सरदेशमुखीची पेशकष कबूल आहे. पैकीं खिलत व फर्मान इनायत जालीयावर चवथाई नगद व तीन हिस्से किस्तबंदीनें खजान्यांत दाखल करीन. याप्रमाणें शाहूराजे यांचा वकील विनंती करितो व सनद द्यावी ह्मणोन उमेदवार आहे."

पेशकषीची फर्द मंजूर होऊन दसखत जालें कीं मुचलका घेऊन सनद द्यावी.

जाबत्याप्रमाणें सरकारच्या पेशकषीचा आकार

दक्षण सुभे ६.

जमा १८०५१७२९४।-॥। रुपये

तपसील.

१२३७६०४२॥≡॥। सुभे अवरंगाबाद.
११५२३५०८॥।≡॥। सुभे वराड.
७४९१८७९॥।·। सुभे बिदर.
७८५०८५६०॥।≃। सुभे बिजापूर.